Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2026-04-07
Ärendenummer SMF-2024-02365

Handläggare
Johan Silfwerin
Telefon: 031-368 23 47
E-post: johan.silfwerin@stadsmiljo.goteborg.se

Reviderat genomförandebeslut underhållsbeläggning längs Kungsgatan, Västra Hamngatan-Östra Hamngatan

Förslag till beslut

Stadsmiljönämnden antar reviderat genomförandebeslut för åtgärden *underhållsbeläggning längs Kungsgatan, Västra Hamngatan-Östra Hamngatan.*

Sammanfattning

Kungsgatans sträckning mellan Västra Hamngatan och Östra Hamngatan är i behov av renovering och stadsmiljöförvaltningen har påbörjat ett reinvesteringsuppdrag. Uppdraget omfattar beläggningsåtgärder längs hela sträckan. Utförandet samordnas med Göteborg Energis fjärrvärmeomläggning såväl som med stadsmiljöförvaltningens utförande av säkerhetsskapande åtgärder.

Åtgärden innebär huvudsakligen att befintlig stenbeläggning återanvänds, antingen i sin nuvarande storlek eller i mindre delar. I samband med att beläggningen åtgärdas sker även utjämnande av nivåskillnader mot entréer. Sammantaget bedöms åtgärden innebära att gatans funktion återställs och förbättras.

Materialval såväl som åtgärder för att stärka hållbarheten bedöms bidra till en hushållning med resurser och till att åtgärdens klimatpåverkan begränsas. Samordningen bedöms därtill utgöra ett optimalt genomförande vad gäller kostnad för staden och påverkan på gatans näringsidkare och besökare.

Anpassningen till Göteborg Energis projekt såväl som anpassningen till gatans näringsidkare och besökare har dock inbrutit att genomförandet varit tidskritiskt och krävt flexibilitet. Det har dels inneburit att det inte funnits förutsättningar för en detaljerad beräkning av arbetena, dels att kostanden för utförandet ökat.

I samband med att vinterns anläggningsarbeten fakturerades uppmärksammades att ursprunglig budget på 15 miljoner kronor kommer att överskridas. Bedömd totalkostnad för åtgärden är nu 25 miljoner kronor och stadsmiljöförvaltningen har behov av ett reviderat genomförandebeslut för att kunna hantera avvikelsen. Enligt stadsmiljönämndens delegationsordning ska stadsmiljönämnden fatta beslut om ekonomiska avvikelser för investeringsprojekt med en totalkostnad överstigande 20 miljoner kronor.

Det reviderade genomförandebeslut innebär att projektet är i fasen projektering och produktion samt i behov av att hantera en avvikelse mot tidigare genomförandebeslut.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Bedömd totalkostnad för åtgärden är 25 miljoner kronor. Tidigare bedömd totalkostnad för åtgärden var 15 miljoner kronor. Tidigare bedömd totalkostnad baserades på erfarenhetsvärden från andra beläggningsarbeten samt på kostnadsuppskattningar från utförande avdelning. Genomförandebeslut för åtgärden fattades av förvaltningsdirektören på delegation i november 2024.

Ny bedömd totalkostnad föranleds av ökade kostnader för utförande såväl som för material och transporter.

Då åtgärden har en bedömd totalkostnad för samtliga skeden överstigande 20 miljoner kronor ska stadsmiljönämnden fatta ett reviderat genomförandebeslut för åtgärden.

Åtgärden finansieras inom ramen för stadsmiljönämndens budget för 2026.

Genomsnittlig kapitalkostnad per år för åtgärden beräknas till 2,8 miljoner kronor. Kapitalkostnaden finansieras genom kommunbidraget.

Eventuella kostnader för hantering av förorenade massor finansieras genom kommunbidraget.

Med ny beläggning bedöms kostnaderna för att drifta- och underhålla anläggningen i ett inledande skede bli lägre än i dag, för att i slutet av anläggningens livslängd ligga i nivå med dagens drift- och underhållskostnader.

Att åtgärden utförs parallellt med utförandet av stadsmiljöförvaltningens säkerhetsskapande åtgärder bedöms ge samordningsvinster och minska risken för förgäveskostnader. Att samordning därtill även sker med Göteborg Energis grävarbeten bedöms bidra ytterligare till en god ekonomisk hushållning. Samordningen gynnar inte bara stadens ekonomiska hushållning, utan förväntas även minska byggnationens påverkan på gatans näringsidkare och besökare. Anpassningen till Göteborg Energis projekt såväl som ytterligare anpassning till gatans näringsidkare och besökare bedöms dock driva på kostnaden för aktuell åtgärd. Detta då anpassningen inbrutit att genomförandet varit tidskritiskt och krävt flexibilitet.

Att befintlig stenbeläggning i möjlig mån återanvänds bedöms ytterligare bidra till en god ekonomisk hushållning. Att stenbeläggningens utformning anpassas till trafiken längs gatan bedöms även ge en förbättrad hållbarhet över tid. Likaså bedöms metoden att förankra vissa stenar förbättra hållbarheten över tid. Förankringen förväntas minska stenarnas rörelser och därigenom minska risken för skador som kan uppstå när stenarna förskjuts. Åtgärderna medför dock kostnader för material och arbete.

Sammantaget bedöms åtgärden medföra samordningsvinster såväl som minimal påverkan på gatans näringsidkare och besökare. Anpassningen för att möjliggöra för nyttorna bedöms dock medföra att kostnaden för åtgärden är högre. Även åtgärderna för att öka den långsiktiga hållbarheten bedöms medföra en högre initial kostnad.

Bedömning ur ekologisk dimension

Åtgärdens material bedöms minimera utsläpp från tillverkning och transporter. Materialet består i huvudsak av befintlig sten som återanvänds, antingen i sin nuvarande storlek eller uppsågad i mindre delar. I de fall stenen på grund av skador inte kan återbrukas använder stadsmiljöförvaltningen i stället ny bohusgranit. Tidigare stenbeläggning har ursprung i

Kina. Att bohusgranit nu i stället används bedöms innebära en minskning av utsläpp från material och transporter.

Bedömning ur social dimension

Att en skadad och ojämn beläggning åtgärdas bedöms ha en positiv effekt på tillgängligheten och användbarhet för de som vistats längs gatan. Åtgärden bedöms ha särskild betydelse för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Att nivåskillnader mot vissa entréer dessutom jämnas ut bedöms bidra till ytterligare förbättrad tillgänglighet. Åtgärderna innebär dessutom att stadsmiljöförvaltningen, som förvaltare av allmän platsmark, bedöms uppfylla sitt ansvar för tillgängligheten enligt plan- och bygglagen. Därigenom undviker stadsmiljöförvaltningen även risken för akuta driftåtgärder och sanktionsavgifter.

Stenbeläggningens gestaltning följer stadsmiljöförvaltningens Gestaltningsprinciper för markbeläggning inom Vallgraven och Västra Nordstan. Gestaltningen är därigenom väl genomarbetad och bedöms bidra till att upprätthålla en miljö där stadens karaktär och historia blir tydlig för boende såväl som besökare.

Sammantaget bedöms åtgärden ligga i linje med Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018-2026 och målområdet om att skapa hållbara och jämlika livsmiljöer.

Beskrivning av ärendet

Ärendet avser ett reviderat genomförandebeslut för åtgärden *underhållsbeläggning längs Kungsgatan, Västra Hamngatan-Östra Hamngatan.* Bedömd totalkostnad för åtgärden är 25 miljoner kronor varför ett reviderat genomförandebeslut lyfts till nämnden för avgörande. Tidigare bedömd totalkostnad för åtgärden var 15 miljoner kronor. Genomförandebeslut för åtgärden fattades av förvaltningsdirektören den 25 november 2024.

Bakgrund

Kungsgatans sträckning mellan Västra Hamngatan och Östra Hamngatan renoverades med ny markbeläggning under 2010. Gatan har därefter delvis satt sig och delar av stenläggningen har även skadats. I syfte att upprätthålla gatans funktion och standard påbörjade stadsmiljöförvaltningen ett reinvesteringsuppdrag i november 2024. Ursprunglig projektbudget bedömdes till 15 miljoner kronor och genomförandebeslut fattades av förvaltningsdirektören på delegation.

Uppdraget omfattar beläggningsåtgärder längs Kungsgatan mellan Västra Hamngatan och Östra Hamngatan, en sträcka på cirka 300 meter. Beläggningsåtgärderna innebär huvudsakligen att befintlig stenbeläggning återanvänds, antingen i sin nuvarande storlek eller uppsågad i mindre delar. I de fall stenen, på grund av skador, inte kan återbrukas använder stadsmiljöförvaltningen i huvudsak ny bohusgranit. Användningen av sten i mindre dimensioner förväntas sprida fordonens belastning bättre och på så vis minska skador på beläggningen. Användningen av mindre sten är av särskild vikt i korsningen med Korsgatan, där vridmomentet från tunga fordon ökar risken för skador på beläggningen.

För att minska stenbeläggningens rörelse och ytterligare öka hållbarheten över tid förankras vissa stenar med metallankare. Även gatans överbyggnad ses över för att öka beläggningens hållbarhet över tid.

I anslutning till vissa entréer passar stadsmiljöförvaltningen även på att jämna ut nivåskillnader för att skapa en bättre tillgänglighet.

Utformningen av beläggningen följer stadsmiljöförvaltningens Gestaltningsprinciper för markbeläggning inom Vallgraven och Västra Nordstan.

Samordning

Parallellt med beläggningsarbetet genomför stadsmiljöförvaltningen även säkerhetsskapande åtgärder längs gatan. Kostnader för de säkerhetsskapande åtgärderna hanteras inom ramen för ett separat genomförandebeslut (SMF-2024-02157) och omfattas inte av aktuellt ärende. Inom ramen för arbetet med säkerhetsskapande åtgärder utförs även åtgärder för förbättrade vistelsevärden.

Utförandet av stadsmiljöförvaltningens samtliga åtgärder samordnas med Göteborg Energis projekt för fjärrvärmeomläggning längs Kungsgatan. För de delar av gatan som berörs av Göteborg Energis fjärrvärmeomläggning ersätter stadsmiljöförvaltningen även befintliga markvärmeslingor. Ersättning av markvärmeslingor hanteras inom ramen för aktuellt genomförandebeslut.

Samordningen med Göteborg Energis grävarbeten syftar bland annat till att minska påverkan för stadens invånare, näringsidkare och besökare. Utförandet sker dessutom i mindre etapper för att ytterligare minska avstängningarna och störningarna längs gatan.

Status

Under hösten 2025 påbörjades arbetet längs gatan. För att möjliggöra för samordning med Göteborg Energis projekt har tidplanen behövt påskyndas. Det innebär bland annat att utförare av anläggningsarbetena är stadsmiljöförvaltningens avdelning för drift och underhåll. Ingen konkurrensutsättning har därför skett och ingen entreprenör har gjort en kalkyl på arbetet. I stället har åtgärdens ursprungliga budget baserats på erfarenhetsvärden från tidigare beläggningsarbeten samt på kostnadsuppskattningar från utförande avdelning.

På grund av vädret under vinterhalvåret har arbetet inte fortskridit som planerat. I dagsläget har ungefär en fjärdedel av gatan åtgärdats och hela gatan planeras vara åtgärdad under våren 2027.

Vädret har framför allt påverkat just tidplanen men det har till viss del även drivit på kostnaden för arbetet. Bedömd totalkostnad för åtgärden är nu 25 miljoner kronor vilket innebär att den ursprungliga budgeten överskrids med 10 miljoner kronor. Vintervädret är dock inte den huvudsakliga anledningen till att kostnaden för utförandet ökat. För att minimera störningen för näringsidkare och besökare har utförandet av arbetena löpande behövt anpassas. Bland har arbetet pausats under julhandeln och vissa moment har utförts nattetid. Anläggningsarbetet har därutöver varit mer resurskrävande än tidigare beräknat vad gäller bemanning. Kostnader för material och transporter har även ökat till följd av begränsad tillgång till lagringsytor inom projektområdet samt att mängden skadad sten varit högre än tidigare beräknat.

Kostnadsavvikelsen uppmärksammades i samband med att vinterns anläggningsarbeten fakturerades. Stadsmiljöförvaltningen har nu behov av ett reviderat genomförandebeslut för att kunna hantera avvikelsen. Enligt stadsmiljönämndens delegationsordning ska stadsmiljönämnden fatta genomförandebeslut och beslut om ekonomiska avvikelser för investeringsprojekt med en totalkostnad överstigande 20 miljoner kronor.

Förvaltningens bedömning

Stadsmiljöförvaltningen bedömer att åtgärden är nödvändig för att upprätthålla gatans ursprungliga funktion och standard. Att gatans funktion därtill även förbättras genom tillgänglighetsåtgärder bedöms öka nyttan av åtgärden.

Att åtgärden utförs i samband med Göteborg Energis planerade åtgärder såväl som i samband med stadsmiljöförvaltningens åtgärder bedöms innebära ett optimalt genomförande. Både vad gäller hushållning av resurser och påverkan på gatans näringsidkare och besökare.

Materialval såväl som åtgärder för att stärka hållbarheten bedöms bidra ytterligare till ekonomisk hushållning men även till att åtgärdens klimatpåverkan begränsas.

Sammantaget bedöms åtgärden återställa såväl som tillföra nyttor till en minimal påverkan på gatans näringsidkare och besökare och med en god hushållning av stadens resurser.

Josefine Johansson	Anders Ramsby
Avdelningschef	Förvaltningsdirektör